

Załącznik do Uchwały Nr 299/5884/21
Zarządu Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie
z dnia 21 lipca 2021 r.

Tabela wdrażania rekomendacji badania ewaluacyjnego *Ocena efektów interwencji realizowanych w ramach OP IV oraz działania 6.1 OP VI RPO WP 2014-2020*

Instytucja zlecająca badanie: Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego

Lp.	Treść wniosku	Treść rekomendacji	Adresat rekomendacji	Sposób wdrożenia	Termin wdrożenia (kwartał)	Uzasadnienie odrzucenia rekomendacji/ wdrożenia w części
1.	Pomimo znacznej skali inwestycji przeprowadzonych w perspektywie finansowej 2014-2020, potrzeby regionu w zakresie zapobiegania i zwalczania zagrożeń związanych ze zmianami klimatu nie zostały w pełni zaspokojone, a obserwowana w ostatnich latach intensyfikacja występowania ekstremalnych zjawisk pogodowych oraz ich konsekwencje (nawalne deszcze i burze -	W obszarze adaptacji do zmian klimatu priorytetowym kierunkiem wsparcia w perspektywie finansowej 2021-2027 powinny być działania nakierowane na zatrzymanie i zagospodarowanie wód opadowych w obrębie zlewni – w miejscu opadu, w szczególności na terenach rolniczych i leśnych, przyrodniczo cennych, a także na obszarach miejskich	Instytucja Zarządzająca programem Fundusze Europejskie dla Podkarpacia 2021-2027	Rozważenie wprowadzenia do opisu zakresu wsparcia w ramach CP 2 (Cel szczegółowy IV <i>Wspieranie przystosowania się do zmian klimatu i zapobiegania ryzyku związanemu z klęskami żywiołowymi i katastrofami, a także odporności, z uwzględnieniem podejścia ekosystemowego</i>) w programie Fundusze Europejskie dla Podkarpacia 2021-2027 i SzOOP zapisów dotyczących wsparcia wymienionych w rekomendacji typów przedsięwzięć.	II kwartał 2022 r.	

Lp.	Treść wniosku	Treść rekomendacji	Adresat rekomendacji	Sposób wdrożenia	Termin wdrożenia (kwartał)	Uzasadnienie odrzucenia rekomendacji/ wdrożenia w części
	powodzie i podtopienia; susze, fale upałów – pożary; huragany i silne wiatry – zniszczenia mienia i zasobów środowiska) generują nowe potrzeby. Specyficzne uwarunkowania geograficzne i hydrologiczne występujące w województwie determinują m.in. wysokie ryzyko powodziowe (obszary zagrożenia powodziowego obejmują aż 7,9% powierzchni województwa). (str. 31-32, 168)	(zrównoważone systemy zagospodarowania wód opadowych i rozwój zielono-błękitnej infrastruktury). Wskazana jest też kontynuacja procesu budowy i modernizacji obwałowań przeciwpowodziowych, zbiorników suchych i polderów zalewowych, a także doposażenia służb ratowniczych oraz wdrażania systemów monitorowania i szybkiego reagowania na zagrożenia. Kluczowe znaczenie w obszarze adaptacji do zmian klimatu będą miały także działania edukacyjno-doradczo-planistyczne.				
	Klasa rekomendacji	Programowa		Podklasa rekomendacji	Operacyjna	
	Obszar tematyczny	Środowisko		Program operacyjny	Fundusze Europejskie dla Podkarpacia 2021-2027	

Lp.	Treść wniosku	Treść rekomendacji	Adresat rekomendacji	Sposób wdrożenia	Termin wdrożenia (kwartał)	Uzasadnienie odrzucenia rekomendacji/ wdrożenia w części
	Bazowy status rekomendacji	rekomendacja zatwierdzona w całości				
2.	Choć dzięki środkom UE przekazanych w ramach RPO i POIiŚ w perspektywach 2007-2013 i 2014-2020 znaczna część potrzeb infrastrukturalnych wymienionych w KPOŚK została zaspokojona, to kolejna, VI już aktualizacja KPOŚK wskazuje na potrzeby dalszej realizacji przedsięwzięć w aglomeracjach z przedziału 2-10 tys. RLM. W przypadku województwa podkarpackiego uregulowanie gospodarki ściekowej na obszarach aglomeracji nie oznacza jednak rozwiązania problemu zanieczyszczenia wód powierzchniowych i podziemnych ze źródeł komunalnych. Poza obszarami aglomeracji zamieszkuje około 17,5%	W obszarze gospodarki wodno-ściekowej niezbędna jest kontynuacja wsparcia dla rozbudowy i modernizacji sieci kanalizacyjnej i oczyszczalni ścieków, zagospodarowania osadów ściekowych, a także wdrażania inteligentnych systemów zarządzania sieciami wodno-kanalizacyjnymi w aglomeracjach 2-10 tys. RLM, a także rozwoju przydomowych oczyszczalni ścieków i lokalnych, autonomicznych systemów oczyszczania ścieków poza aglomeracjami, na obszarach, na których występuje rozproszona zabudowa (niski	Instytucja Zarządzająca programem Fundusze Europejskie dla Podkarpacia 2021-2027	Rozważenie wprowadzenia do opisu zakresu wsparcia w ramach CP 2 (Cel szczegółowy V <i>Wspieranie dostępu do wody oraz zrównoważonej gospodarki wodnej</i> oraz Cel szczegółowy IV <i>Wspieranie przystosowania się do zmian klimatu i zapobiegania ryzyku związanemu z klęskami żywiołowymi i katastrofami, a także odporności, z uwzględnieniem podejścia ekosystemowego</i> , Cel szczegółowy VII <i>wzmacnianie ochrony i zachowania przyrody, różnorodności biologicznej oraz zielonej infrastruktury, w tym na obszarach miejskich, oraz ograniczanie wszelkich rodzajów zanieczyszczenia</i>) w programie Fundusze Europejskie dla Podkarpacia 2021-2027 i SzOOP zapisów dotyczących wsparcia wymienionych w rekomendacji typów przedsięwzięć.	II kwartał 2022	

Lp.	Treść wniosku	Treść rekomendacji	Adresat rekomendacji	Sposób wdrożenia	Termin wdrożenia (kwartał)	Uzasadnienie odrzucenia rekomendacji/ wdrożenia w części
	<p>populacji województwa i dalszy postęp w zmniejszaniu ładunku zanieczyszczeń oraz poprawie stanu wód wymagać będzie zaadresowania problemów obszarów znajdujących się poza aglomeracjami, na których często występuje niekontrolowany zrzut ścieków komunalnych do wód powierzchniowych i podziemnych.</p> <p>W okresie wdrażania RPO WP 2014-2020 uwidoczniły się pilne i większe niż się spodziewano potrzeby dotyczące budowy i modernizacji infrastruktury służącej zaopatrzeniu w wodę oraz zapewnieniu odpowiedniej jakości dostarczanej wody. Jest to przede wszystkim konsekwencja zmian klimatu, w wyniku których w ostatnich latach w regionie nasiliło się zjawisko suszy, mające</p>	<p>wskaźnik koncentracji). Wskazana jest też kontynuacja wsparcia inwestycji w budowę i modernizację ujęć wody oraz budowę i modernizację sieci wodociągowych, wraz z inteligentnymi systemami zarządzania siecią wodociagową.</p>				

Lp.	Treść wniosku	Treść rekomendacji	Adresat rekomendacji	Sposób wdrożenia	Termin wdrożenia (kwartał)	Uzasadnienie odrzucenia rekomendacji/ wdrożenia w części
	istotny wpływ na ograniczenie możliwości poboru wody z dotychczas wykorzystywanych źródeł powierzchniowych i podziemnych. (str. 61, 171-173)					
	Klasa rekomendacji	Programowa		Podklasa rekomendacji	Operacyjna	
	Obszar tematyczny	Środowisko		Program operacyjny	Fundusze Europejskie dla Podkarpacia 2021-2027	
	Bazowy status rekomendacji	rekomendacja zatwierdzona w całości				
3.	Pomimo znacznych postępów infrastrukturalnych w obszarze gospodarki odpadami, potrzeby województwa ujęte w WPGO nie zostały w pełni zaspokojone. Jednocześnie Dyrektywy PE i Rady (UE) 2018/850 i 2018/851 wprowadzają ambitne cele w zakresie przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych. Potrzeby regionu obejmują także	W obszarze gospodarki odpadami w perspektywie finansowej 2021-2027 wspierane powinny być inwestycje umiejscowione najwyżej w hierarchii postępowania z odpadami, tj. zapobieganie powstawaniu odpadów, tworzenie warunków do selektywnego zbierania odpadów (w tym budowa i	Instytucja Zarządzająca programem Fundusze Europejskie dla Podkarpacia 2021-2027	Rozważenie wprowadzenia do opisu zakresu wsparcia w ramach CP 2 (Cel szczegółowy VI <i>Wspieranie przystosowania się do zmian klimatu i zapobiegania ryzyku związanemu z klęskami żywiołowymi i katastrofami, a także odporności, z uwzględnieniem podejścia ekosystemowego</i>) oraz CP 1 w programie Fundusze Europejskie dla Podkarpacia 2021-2027 i SzOOP zapisów dotyczących wsparcia wymienionych w	II kwartał 2022 r.	

Lp.	Treść wniosku	Treść rekomendacji	Adresat rekomendacji	Sposób wdrożenia	Termin wdrożenia (kwartał)	Uzasadnienie odrzucenia rekomendacji/ wdrożenia w części
	<p>rekultywację zamkniętych składowisk odpadów, stanowiących zagrożenie dla środowiska - bez wsparcia publicznego tego typu działania nie są podejmowane przez gminy.</p> <p>Polityka UE wskazuje też na potrzebę realizacji idei gospodarki obiegu zamkniętego (GOZ).</p> <p>Jednak bez wdrożenia odpowiedniego systemu zachęt oraz działań wspomagających wdrożenie GOZ w przedsiębiorstwach może okazać się trudne lub może być bardzo ograniczone. (str. 47-48, 173-174)</p>	<p>modernizacja PSZOK), instalacje służące przygotowaniu odpadów do odzysku poprzez doczyszczanie zebranych selektywnie frakcji, instalacje do przetwarzania odpadów zielonych lub/i innych bioodpadów oraz instalacje do recyklingu odpadów.</p> <p>Warto rozważyć także stworzenie instrumentu wspierającego przedsiębiorców w przechodzeniu na model gospodarki obiegu zamkniętego (GOZ), przy czym tego typu instrument wsparcia powinien obejmować, obok wsparcia działań inwestycyjnych, także wsparcie doradczo-szkoleniowe i promocję dobrych praktyk.</p>		<p>rekomendacji typów przedsięwzięć.</p>		

Lp.	Treść wniosku	Treść rekomendacji	Adresat rekomendacji	Sposób wdrożenia	Termin wdrożenia (kwartał)	Uzasadnienie odrzucenia rekomendacji/ wdrożenia w części
	Klasa rekomendacji	Programowa		Podklasa rekomendacji	Operacyjna	
	Obszar tematyczny	Środowisko		Program operacyjny	Fundusze Europejskie dla Podkarpacia 2021-2027	
	Bazowy status rekomendacji	rekomendacja zatwierdzona w całości				
4.	Z badania wynika, że w województwie podkarpackim skala potrzeb w zakresie działań na rzecz ochrony różnorodności biologicznej jest bardzo duża, szczególnie biorąc pod uwagę bardzo wysoki udział terenów cennych przyrodniczo (45% pokrycia terenu województwa formami ochrony przyrody), stosunkowo niski poziom świadomości ekologicznej mieszkańców i decydentów oraz dużą presję turystyczną (w szczególności na obszarze Bieszczadzkiego Parku Narodowego i Magurskiego Parku Narodowego).	W obszarze ochrony różnorodności biologicznej wsparcie powinno zostać skierowane na ochronę czynną gatunków i siedlisk, ograniczanie antropopresji, a także promocję tradycyjnych metod wypasu zwierząt i rozwoju rolnictwa ekstensywnego oraz rozwój zielono-błękitnej infrastruktury w miastach. Ponadto należy ukierunkować wsparcie na działania z zakresu edukacji ekologiczno-klimatycznej i komunikacji (działania „miękkie”), w tym tworzenie strategii	Instytucja Zarządzająca programem Fundusze Europejskie dla Podkarpacia 2021-2027	Rozważenie wprowadzenia do opisu zakresu wsparcia w ramach CP 2 (Cel szczegółowy VII <i>Wzmacnianie ochrony i zachowania przyrody, różnorodności biologicznej oraz zielonej infrastruktury, w tym na obszarach miejskich, oraz ograniczanie wszelkich rodzajów zanieczyszczenia</i>) w programie Fundusze Europejskie dla Podkarpacia 2021-2027 i SzOOP zapisów dotyczących wsparcia wymienionych w rekomendacji typów przedsięwzięć.	II kwartał 2022 r.	

Lp.	Treść wniosku	Treść rekomendacji	Adresat rekomendacji	Sposób wdrożenia	Termin wdrożenia (kwartał)	Uzasadnienie odrzucenia rekomendacji/ wdrożenia w części
	W badaniu zidentyfikowano możliwości zaistnienia istotnych efektów pośrednich, związanych z opracowaniem dokumentacji do planów ochrony dla parków krajobrazowych i rezerwatów przyrody, które powinny stanowić punkt wyjścia, a nawet „katalizator” realizacji w przyszłości wartościowych działań związanych z ochroną różnorodności biologicznej i krajobrazu. (str. 94-96, 175-178)	rozwoju w oparciu o zasoby przyrodnicze.				
	Klasa rekomendacji	Programowa		Podklasa rekomendacji	Operacyjna	
	Obszar tematyczny	Środowisko		Program operacyjny	Fundusze Europejskie dla Podkarpacia 2021-2027	
	Bazowy status rekomendacji	rekomendacja zatwierdzona w całości				
5.	Przydomowe oczyszczalnie ścieków w gminach zlokalizowanych na obszarach Natura 2000, dofinansowane w działaniu 4.5, mają potencjał generowania	W perspektywie finansowej 2021-2027 należy kontynuować wsparcie dla budowy przydomowych oczyszczalni ścieków na terenach	Instytucja Zarządzająca programem Fundusze Europejskie dla	Rozważenie wprowadzenia do opisu zakresu wsparcia w ramach CP 2 (Cel szczegółowy VII <i>Wzmacnianie ochrony i zachowania przyrody, różnorodności biologicznej</i>	II kwartał 2022 r.	

Lp.	Treść wniosku	Treść rekomendacji	Adresat rekomendacji	Sposób wdrożenia	Termin wdrożenia (kwartał)	Uzasadnienie odrzucenia rekomendacji/ wdrożenia w części
	<p>istotnej zmiany w zakresie ograniczania zagrożeń oraz poprawy jakości środowiska życia roślin i zwierząt, w tym gatunków objętych ochroną, a tym samym ochrony różnorodności biologicznej. Oddziaływanie dofinansowanych projektów należy ocenić jednak jako lokalne - do osiągnięcia pożądanego efektu w postaci istotnej poprawy jakości wód powierzchniowych i podziemnych niezbędna będzie kontynuacja i zwiększenie skali tego typu działań w przyszłości. Warto podkreślić, że choć skala przedsięwzięć dofinansowanych w działaniu 4.5 nie jest duża, to ich potencjalne znaczenie jest bardzo istotne - powinny posłużyć jako pilotaż, zebranie doświadczeń, a także potencjalnie demonstracja</p>	<p>chronionych. Zasięg terytorialny wspieranych działań nie powinien ograniczać się tylko do obszarów Natura 2000, ale obejmować wszystkie obszarowe formy ochrony przyrody.</p>	<p>Podkarpacia 2021-2027</p>	<p><i>oraz zielonej infrastruktury, w tym na obszarach miejskich, oraz ograniczanie wszelkich rodzajów zanieczyszczenia)</i> w programie Fundusze Europejskie dla Podkarpacia 2021-2027 i SzOOP zapisów dotyczących wsparcia przydomowych oczyszczalni ścieków na terenach chronionych.</p>		

Lp.	Treść wniosku	Treść rekomendacji	Adresat rekomendacji	Sposób wdrożenia	Termin wdrożenia (kwartał)	Uzasadnienie odrzucenia rekomendacji/ wdrożenia w części
	koncepcji rozwiązania problemu zanieczyszczeń komunalnych poza aglomeracjami, na obszarach cennych przyrodniczo. Omawiany model wsparcia należy uznać za przykład dobrej praktyki w obszarze ochrony różnorodności biologicznej. (str. 86, 91, 176)					
	Klasa rekomendacji	Programowa		Podklasa rekomendacji	Operacyjna	
	Obszar tematyczny	Środowisko		Program operacyjny	Fundusze Europejskie dla Podkarpacia 2021-2027	
	Bazowy status rekomendacji	rekomendacja zatwierdzona w całości				
6.	W toku badania zidentyfikowano pewne deficyty na poziomie przyjętych zasad wsparcia, mające wpływ na jego ostateczny wymiar i skuteczność. Dotyczą one w szczególności koncentracji na działaniach infrastrukturalnych (brak kwalifikowalności w	Przy planowaniu wsparcia w obszarze ochrony różnorodności biologicznej należy uwzględnić sytuację finansową potencjalnych beneficjentów, w tym jednostek zarządzających obszarami objętymi ochroną i organizacji pozarządowych, a	Instytucja Zarządzająca programem Fundusze Europejskie dla Podkarpacia 2021-2027	Rozważenie przyjęcia dla projektów z zakresu ochrony czynnej i edukacji ekologicznej zapisów w SzOOP programu Fundusze Europejskie dla Podkarpacia 2021-2027, regulaminach konkursów, dopuszczających maksymalny poziom dofinansowania w formie dotacji na maksymalnym dopuszczalnym poziomie	III kwartał 2022 r.	

Lp.	Treść wniosku	Treść rekomendacji	Adresat rekomendacji	Sposób wdrożenia	Termin wdrożenia (kwartał)	Uzasadnienie odrzucenia rekomendacji/ wdrożenia w części
	<p>większości typów projektów wydatków na działania „miękkie”, np. kampanie edukacyjne – były one wspierane tylko w projektach z zakresu przydomowych oczyszczalni ścieków) oraz warunków dofinansowania (brak kwalifikowalności wydatków na zarządzanie projektem, ograniczenie wysokości zaliczki do 60% wartości dofinansowania), które praktycznie wyeliminowały organizacje pozarządowe z możliwości skorzystania ze wsparcia (tylko jedna tego typu organizacja jest beneficjentem działania 4.5). Wyniki badań terenowych wskazują jednocześnie na istnienie potencjału generowania wartościowych projektów z zakresu ochrony różnorodności biologicznej przez organizacje pozarządowe</p>	<p>także całkowicie niedochodowy charakter większości przedsięwzięć, które są realizowane w interesie publicznym. Należy dążyć do zwiększenia dostępności wsparcia dla projektów z zakresu ochrony czynnej i edukacji ekologicznej, poprzez uproszczenie warunków wsparcia i maksymalizację poziomu dofinansowania.</p>		<p>oraz uproszczeń warunków wsparcia.</p>		

Lp.	Treść wniosku	Treść rekomendacji	Adresat rekomendacji	Sposób wdrożenia	Termin wdrożenia (kwartał)	Uzasadnienie odrzucenia rekomendacji/ wdrożenia w części
	i podmioty zarządzające obszarami chronionymi. (str. 94, 177)					
	Klasa rekomendacji	Programowa		Podklasa rekomendacji	Operacyjna	
	Obszar tematyczny	Środowisko		Program operacyjny	Fundusze Europejskie dla Podkarpacia 2021-2027	
	Bazowy status rekomendacji	rekomendacja zatwierdzona w całości				
7.	Wyniki badania wskazują na widoczne pozytywne efekty wsparcia w obszarze kultury przy jednoczesnym dużym poziomie niezaspokojonych potrzeb w tym zakresie w województwie podkarpackim. Znaczna część projektów nie zostałaby zrealizowana bez uzyskania wsparcia zewnętrznego. (str. 80, 178)	Utrzymanie wsparcia dotacyjnego w przyszłej perspektywie w obszarze kultury oraz w miarę możliwości zwiększenie alokacji na ten obszar (w tym w szczególności na projekty służące rozwojowi potencjału instytucji kultury), a przynajmniej utrzymanie jej na obecnym poziomie.	Instytucja Zarządzająca programem Fundusze Europejskie dla Podkarpacia 2021-2027	Rozważenie wprowadzenia do opisu zakresu wsparcia w ramach CP 4 oraz CP 5 w programie Fundusze Europejskie dla Podkarpacia 2021-2027 i SzOOP zapisów dotyczących wsparcia obszaru kultury, w tym typu przedsięwzięcia dotyczącego rozwoju potencjału instytucji kultury.	II kwartał 2022 r.	
	Klasa rekomendacji	Programowa		Podklasa rekomendacji	Operacyjna	
	Obszar tematyczny	Kultura		Program operacyjny	Fundusze Europejskie dla Podkarpacia 2021-2027	

Lp.	Treść wniosku	Treść rekomendacji	Adresat rekomendacji	Sposób wdrożenia	Termin wdrożenia (kwartał)	Uzasadnienie odrzucenia rekomendacji/ wdrożenia w części
	Bazowy status rekomendacji	rekomendacja zatwierdzona w całości				
8.	Przeгляд definicji wskaźników zawartych w regulaminach konkursów wskazuje jednak, że choć są zasadniczo one poprawne, mają jednak charakter dość ogólny, co w niektórych przypadkach skutkowało różnicami w interpretacji znaczenia wskaźników i w sposobie szacowania ich wartości przez beneficjentów. Brakowało również precyzyjnego określenia, w jakich typach projektów dane wskaźniki powinny być deklarowane obligatoryjnie. (str. 159-160)	Dążenie do jak największej precyzji w definiowaniu wskaźników, w szczególności wskaźników wspólnych (CI) i kluczowych, przypisanie konkretnych katalogów wskaźników do danej kategorii interwencji.	Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej	Opracowanie katalogu wskaźników produktu i rezultatu, służących monitorowaniu projektów, wraz z precyzyjnymi definicjami i przypisaniem poszczególnych wskaźników do kategorii interwencji.	II kwartał 2022 r	Rekomendacja, w związku z przyznaną jej klasą rekomendacji horyzontalnej zostanie przekazana do KJE celem dalszego procedowania, zgodnie z założeniami <i>Wytycznych w zakresie ewaluacji polityki spójności na lata 2014-2020</i> .
	Klasa rekomendacji	Horyzontalna		Podklasa rekomendacji	Operacyjna	
	Obszar tematyczny	System realizacji polityki spójności		Program operacyjny	Więcej niż jeden program	
	Bazowy status rekomendacji	-				

WYJAŚNIENIA:

Treść wniosku: odniesienie do konkretnej części raportu stanowiącej uzasadnienie sformułowania danej rekomendacji z podaniem numeru strony, na której omówiono wniosek.

Treść rekomendacji: rekomendacja powinna być sformułowana możliwie konkretnie i szczegółowo. W jasny sposób powinna wskazywać co należy zmienić, aby osiągnąć pożądany efekt. Należy zrezygnować z rekomendacji ogólnikowych, ponieważ takie rekomendacje często nie dają się wdrożyć lub też ocena ich faktycznego stanu wdrożenia jest niemożliwa.

Adresat rekomendacji: każdorazowo należy określić precyzyjnie adresata lub adresatów rekomendacji. Należy pamiętać, że ta sama instytucja może pełnić różne funkcje w ramach procesu realizacji polityki spójności. W takim wypadku należy uściślić adresata do poziomu umożliwiającego poprawną identyfikację.

Sposób wdrożenia: opis, w jaki sposób należy wdrożyć rekomendację. Powinien szczegółowo wskazywać jakie działania należy podjąć, w jakim horyzoncie czasowym oraz wskazywać ewentualne koszty tej zmiany. Sposób wdrożenia może ulec zmianie w trakcie realizacji procesu.

Termin wdrożenia: powinien mieć formę daty dziennej odpowiadającej zakończeniu danego kwartału, czyli 31 marca, 30 czerwca, 30 września lub 31 grudnia danego roku.

Uzasadnienie odrzucenia rekomendacji/ wdrożenia w części: syntetyczne uzasadnienie podjętej decyzji.

Klasa rekomendacji: należy wybrać jedną z poniższych opcji:

- Rekomendacja horyzontalna – dot. realizacji polityki spójności, wykraczająca poza jeden program operacyjny.
- Rekomendacja programowa – dot. tylko jednego programu operacyjnego.
- Rekomendacja pozasystemowa (zewnętrzna) – dot. instytucji lub obszarów zlokalizowanych poza systemem realizacji polityki spójności. Tego typu rekomendacje nie powinny być głównym produktem badania, niemniej jeśli w sposób istotny wpływają na realizację polityki spójności mogą być formułowane i przyjmowane do wdrażania. Rekomendacje tego typu zostaną udostępnione adresatom przez KJE.

Podklasa rekomendacji: w ramach klas rekomendacji horyzontalnej i programowej należy wybrać jedną z poniższych opcji:

- Rekomendacja operacyjna – dot. kwestii wdrożeniowych programów oraz usprawnień w tym zakresie.
- Rekomendacja strategiczna – dot. strategicznych kwestii w obszarze realizacji programu lub całej polityki spójności.

Obszar tematyczny: przyporządkowany wg następującej kategoryzacji: polityki horyzontalne, system realizacji polityki spójności, informacja i promocja, rozwój regionalny i lokalny, innowacyjność oraz badania i rozwój, społeczeństwo informacyjne, przedsiębiorczość, energetyka, środowisko, transport, edukacja, kultura, turystyka i rekreacja, zdrowie, rynek pracy, włączenie społeczne, sprawność administracji.

Program operacyjny: rekomendacja musi mieć przyporządkowany PO, którego dotyczy. Jeśli dotyczy więcej niż jednego programu, należy wpisać kategorię „więcej niż jeden program”, lub „nie dotyczy” w przypadku rekomendacji pozasystemowych.

Instytucja zlecająca badanie – należy stosować jednolite nazewnictwo według terminologii instytucjonalnej.

Status rekomendacji:

status bazowy: nadawany w momencie zatwierdzania kształtu tabeli rekomendacji; nie podlega zmianie;

należy wybrać jedną z poniższych opcji:

- Rekomendacja zatwierdzona w całości - rekomendacja, która została zaakceptowana do wdrożenia w całości i działania wdrożeniowe jeszcze się nie rozpoczęły,
- Rekomendacja zatwierdzona częściowo - rekomendacja, która została zaakceptowana do wdrożenia w części i działania wdrożeniowe jeszcze się nie rozpoczęły,
- Rekomendacja zatwierdzona w całości (realizowana) – rekomendacja, która została zaakceptowana do wdrożenia w całości i działania wdrożeniowe jeszcze trwają,
- Rekomendacja zatwierdzoną częściowo (realizowana)- rekomendacja, która została zaakceptowana do wdrożenia w części i działania wdrożeniowe jeszcze trwają,

- Rekomendacja zatwierdzona w całości (wdrożona)– rekomendacja, która została zaakceptowana do wdrożenia w całości i działania wdrożeniowe już zakończone,
- Rekomendacja zatwierdzona częściowo (wdrożona) – rekomendacja, która została zaakceptowana do wdrożenia tylko w części i działania wdrożeniowe już zakończone,
- Rekomendacja odrzucona – rekomendacja, która została całkowicie odrzucona.